

Kardinál Brandmüller o antikoncepcii

kardinál Walter Brandmüller

3. júna 2019 ✚ **História**

Prednáška prednesená na Rímskom fóre za život 17. mája 2019 na Pápežskej univerzite sv. Tomáša Akvinského (Angelicum)

Anglikáni a Lambethská konferencia

V minulom roku sme si pripomenuli encykliku *Humanae vitae* pápeža Pavla VI., zverejnenú v júli 1968, uprostred búrlivej kultúrnej revolúcie.

V tejto encyklike Pavol VI., okrem iného, doktrínálnym spôsobom ukončil vášnivé spory vedené v rámci katolíckej Cirkvi o zákonnosti a morálnosti umelej antikoncepcie. Encyklika v Cirkvi vyvolala búrku protestov.

Umelá antikoncepcia sa v katolíckom svete stala kontroverznou témou od konferencie v Lambethe, v roku 1930, na ktorej anglikánska cirkev v súlade so svetským duchom doby, dospela k rozhodnutiu (193 hlasov za a 67 hlasov proti) v prospech antikoncepcie. Prvou osobou, ktorá sa hlásila k neo-maltuziánskej propagande po prvej svetovej vojne, bol pravdepodobne anglikánsky biskup Birminghamu Russell Wakefield. Ešte v roku 1920 Lambethská konferencia – zhromaždenie biskupov anglikánskej cirkvi – bola rozhodne proti akémukoľvek pokusu lekárskeho, finančne či sociálne zdôvodňovať kontrolu pôrodnosti.

Z vykonaného prieskumu medzi anglikánskymi veriacimi vyplynulo, že polovica opýtaných nepoužívala antikoncepciu, zatiaľ čo druhá polovica používala profylaktikum alebo *coitus interruptus*. Lord Dawson di Penn, osobný lekár hlavy anglikánskej cirkvi, však v rozpore s rozhodnutím Lambethskej konferencie z roku 1921 vyhlásil, že antikoncepciu netreba odmietať ani z lekárskeho, ani z cirkevného hľadiska. Bariéra nakoniec padla a rozhodnutie anglikánskej cirkvi začalo vplývať na postoje v nekatolíckom svete.

Zdroj: wikipedia.com

Odpor protestantov

Na začiatku však tomu tak nebolo. Významní predstavitelia luteránstva a metodistickej episkopálnej cirkvi videli v antikoncepcii jednu z “najodpornejších moderných karikatúr”, návrat k morálne ničivému pohanstvu. Dňa 2. apríla 1931 noviny The Presbyterian písali o prijatí Lambethského uznesenia Federálnou radou cirkví USA: „Jej nedávne vyhlásenie o antikoncepcii by malo byť dostatočným dôvodom, ani keby ďalšie neexistovali, prestať podporovať tento orgán, ktorý tvrdí, že vo svojich *ex cathedra* vyhláseniach

hovorí za presbyteriánske a ďalšie protestantské cirkvi.“

22. marca 1931 sa na prekvapenie k protestom proti Lambethskému rozhodnutiu pripojil aj Washington Post: „Ak by sa správa Lambethskej komisie aplikovala v praxi a bola dovedená do logického záveru, bola by umieračikom pre manželstvo ako posvätnú inštitúciu, pretože by viedla k ponižujúcim praktikám, ktoré by povzbudili promiskuitnú nemorálnosť. Tvrdenie, že používanie legalizovanej antikoncepcii by bolo „opatrné a obmedzené“, je absurdné.“

Encyklika Pia XI., *Casti connubii*, zverejnená 31. decembra 1930, obsahujúca jasné katolícke stanovisko, bola pozitívne prijatá aj takmer všetkými nekatolíckymi cirkvami.

Revolúcia v 60. rokoch

Toto šťastné obdobie však neočakávane skončilo. Napriek encyklike sa aj v katolíckom svete začala viesť polemika, ktorú prerušila až II. svetová vojna. Mnohí katolícki teológovia, vo väčšej či menšej miere, podporili stanovisko Federálnej rady cirkví USA a jej uznesenie z 23. februára 1961:

„Väčšina protestantských cirkví považuje antikoncepciu a pravidelnú abstinenciu za morálne opodstatnenú, ak sú motívy spravodlivé. Protestanti vo všeobecnosti sú presvedčení, že nie metódy, ale motívy predstavujú hlavný morálny problém za predpokladu, že metódy budú obmedzené iba na prevenciu počatia.

Protestantskí kresťania zhodne odsudzujú umelý potrat a každú metódu, ktorá ničí ľudský život, pokiaľ nie je ohrozené zdravie alebo život matky.“

Skutočnosť, že toto vyhlásenie bolo poznamenané situačnou etikou, nemožno ignorovať: zvučné mená ako J. Paul Sartre, Albert Schweitzer, Martin Buber a nakoniec aj A.T. Robinson popierali existenciu trvalo záväzných morálnych noriem. Táto idea potom prenikla do katolíckej morálnej teológie.

Za týchto okolností musel II. vatikánsky koncil riešiť otázku antikoncepcie. Počas diskusií sa v rokovacej sále koncilu hlasy vyzývajúce podporiť vyššie spomínané stanovisko prijaté americkými protestantmi.

Za zmienku stojí vynaliezavosť, s akou si kardinál Suenens (Belgicko) myslel, že môže porovnávať modernú antikoncepciu s objavmi Galilea Galileiho.

Zdroj: [wikimedia.commons.org](https://commons.wikimedia.org/)

Varovanie kardinála Suenensa, ktorý bol fakticky hovorcom Döpfnera, Alfrinka a Héldera Câmara, prednesené so silným pátosom pred koncilovými otcami, ktorým vystríhal Cirkev pred novou kauzou Galileiho, keď bude odmietať antikoncepciu, čiže, podľa neho sa bude stavať proti modernej vede, svedčilo

o tom, že o Galileiho kauze toho veľa nevedel.

Dnes však vidíme výsledky procesu erózie spusteného Lambethskou konferenciou v roku 1930, ktorý po schválení umelej antikoncepcie vyústil do obludnosti tzv. prokreatívnej medicíny, ktorou sa človek usadil na trón Stvoriteľa.

Goetheho Prometheus povedal: „Som tu a tvorím ľudí na moju podobu ...“. Tieto slová, napísané pred viac ako dvesto rokmi, fakticky odzrkadľujú toto vnímanie seba, ktoré dnes poháňa protagonistov takzvanej reprodukčnej medicíny, aby vykonávali experimenty, ktorými svätokrádežne porušujú svätosť ľudského života. Ide o intervencie – takmer niet slov na ich opísanie – takmer diabolskej obludnosti, ktoré sú dnes vydávané za veľkolepý pokrok ... Zostáva nám len čakať, kým tieto prometeovské osoby sa dočkajú rovnakého osudu ako ich mýtický hrdina.

Encyklika *Humanae Vitae*

Preto v kontexte týchto okolností treba vysoko vyzdvihnúť encykliku *Humanae Vitae* zverejnenú v roku 1968, doktrínálny dokument, ktorého prorocký charakter uznali aj poprední nekatolícki myslitelia. Jedným z nich bol Max Horkheimer, spočiatku vedúci predstaviteľ, neskôr kritik Frankfurtskej školy, ktorý (na rozdiel od mnohých katolíckych teológov) podporil Pavla VI. Novinár Malcolm Muggeridge, ktorý bol v tom čase ešte komunistom, privítal pápežovu encykliku.

V nej Pavol VI. zavŕšil doktrínálne vyjadrenia na tému antikoncepcie, ktoré pred ním začal Pius XI. v *Casti Connubii*, pokračoval v nich Pius XII., Ján XXIII. a potom ďalej rozvinul a prehĺbil Ján Pavol II.

Humanae Vitae je výnimočným príkladom fungovania procesu *paradosis* – tradície, čiže odovzdávania učenia Cirkvi. Keď sa pravda viery prijíma, osvojuje a odovzdáva, dochádza k tomu, že to, čo sa prijíma, svojím hlbším porozumením a presnejším vyjadrením lepšie zodpovedá potrebám súčasnosti, pričom naďalej zostáva identické a nezmenené. Tu nie je možný nijaký rozpor medzi včerajškom a dneškom: Je to Duch Svätý, ktorý koná v Cirkvi Ježiša Krista, aby riadil tento proces *paradosis*. Je to Duch Svätý, ktorý zaistuje, že viera Cirkvi sa v priebehu času rozvíja tak, ako keď dospelá osoba je stále tá istá ako v minulosti, keď bola dieťaťom, čo je predstava, ktorú sv. Vincent Lerinský formuloval už v roku 430 a rozpracoval ju blahoslavený John Henry Newman.

Dnes dúfame, že toto skutočne prorocké učenie Pavla VI. bude novým spôsobom prijaté, osvojené a hlbším spôsobom odovzdávané.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/antikoncepcia-viedla-k-diabolskym-experimentom-na-ludskom-zivote/>